

هنر

تعداد منابع: ۱۵ اصلی و ۵ ارجاعی

استیل، جیمز؛ سراج‌الدین، اسماعیل

۱۶۸۴- معماری مساجد معاصر، لندن: آکادمی

ادیشنز، ۱۷۵ص، انگلیسی، وزیری (کالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۷۰

عنوان به لاتین:

Architecture of the Contemporary

Mosques

📖 سبک‌شناسی معماری مسجد

📌 به بررسی سبک‌های ساخت مساجد و استفاده از نمادها و طرح‌های دینی در آنها در طول سه دهه گذشته اختصاص دارد. نویسندگان در این اثر، انگیزه‌ها و پیشینه‌های تاریخی ساخت، تجهیز و توسعه مساجد را در کشورهای اسلامی بازگو می‌کند و تلاش و توجه حکومت‌های مختلف را برای بنیان‌گذاری مساجد بزرگ، شرح می‌دهد. وی، رویکرد هنرمندان مسلمان کشورهای مختلف را به استفاده از نمادهای دینی شرح داده و تأثیر ملاحظات اقلیمی را در طراحی داخلی و خارجی آنها در کشورهای عربستان، مصر، مغرب، ترکیه و ایران بازگو می‌کند. وی در بحث جانبی، به اختصار تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی این کشورها را که بر امر و سبک مسجدسازی موثر بوده است شرح می‌دهد.

آشر، کاترین الا بلنشرود

۱۶۷۴- معماری هنر در دوره مغول، کمبریج،

نیویورک: انتشارات دانشگاه کمبریج، ۴۰۲ص، انگلیسی،

وزیری (کالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۸۲

عنوان به لاتین:

Architecture of Mughal India

📖 معماری هندی؛ معماری (تاریخ و جغرافی)؛ معماری

(تاریخ و جغرافی)

📌 به بررسی فعالیت‌های هنری و معماری اسلامی

اقوام مغول در هندوستان می‌پردازد نویسنده در این پژوهش، نخست چگونگی فتح ایران و آن‌گاه هندوستان را به دست مغولان شرح داده و چگونگی تأثیرگذاری فرهنگ ایرانی - اسلامی را بر مثنی فکری و فرهنگی آنان بازگو می‌کند. وی، به عنوان مثال به گرایش مغولان مسلمان به ساخت بناهای اسلامی در مناطق تحت حکومت خود از جمله هندوستان اشاره کرده و ویژگی‌های ساخت بناهای مغولی - تاریخی را توضیح می‌دهد. از جمله به ساخت بنای مشهور تاج محل، ویژگی‌ها، الگوهای طراحی و تزیینات داخلی آن اشاره کرده و مشخصات سبکی آن را توضیح می‌دهد.

سنت و مدرنیته را بر آن شرح می‌دهد. نویسنده مشکلات و مسائل جدید را که در نتیجه مواجهه فناوری غربی و دستاوردهای جدید علمی و فنی، با ساختارهای سنتی شهرهای تاریخی ایجاد شده است، بررسی و تحلیل کند. وی الگوهای شهرسازی و معماری کشورهای اسلامی را در دوران گذشته توضیح داده و کاربردها و مزایای آن را بر می‌شمارد. وی طی یک پژوهش موردی، به بررسی تقابلات روشهای طراحی غربی و الگوهای سنتی اسلامی پرداخته و شهرهای مکه، بغداد و حلب را مورد مذاقه قرار می‌دهد و مشکلاتی را که مهندسان برای حفظ هویت محلی و الگوهای تاریخی این شهرها با آن مواجه‌اند، بازگو می‌کند.

پیرا، ژوزه

↳ **بنای مقدس اسلامی: تاریخ سبک**

شناختی. (شماره ۱۴۳)

اهمیت معماری

چیس، اف. رابینسون

↳ **۴۷۱- بازنگری در شهرهای اسلامی سده‌های**

سیانه: رویکرد میان رشته‌ای، آمریکا: انتشارات

دانشگاه آکسفورد، ۲۵۰ص، انگلیسی، رقی (کالیفورنیا).

کد پارسا: B۶۴۲۵۸

عنوان به لاتین:

A Medieval Islamic City Reconsidered:

An Interdisciplinary Approach to

Samarra

↳ **شهرسازی - تاریخ شهرسازی: عباسیان - فرهنگ و**

تمدن (تاریخ و جغرافی)، سامرا - تاریخ (تاریخ و جغرافی)

پ بررسی بناها، کاخها و بناهای ساخته شده در دوران عباسی است. نویسنده نخست ضمن بیان تاریخ مختصری از تاریخ دوران خلفای عباسی، تلاشهای آنان را در تعالی فرهنگ و تمدن اسلامی بازگو می‌کند. وی در این مسیر، به بناهای اسلامی ساخته شده در این دوران، انگیزه ساخت، نمادشناسی دینی و ملاحظات فرهنگی عربی مربوط به ساخت این بناها می‌پردازد. تمرکز و تأکید او در این اثر بیشتر در شهر سامرا و بناهای آن است. عنوان فصلهای کتاب عبارتند از: سامرا در قرن سوم هجری، کاخهای عباسی،

اسمیت، کریس؛ گیلانی، نوره

↳ **سال اسلامی: سوره‌ها، داستانها و**

جشنها. (شماره ۱۸۰)

مجموعه مقالات هنری

بوریسوویچ، ویرز جان؛ پتروفسکی، میخائیل

بوریسوویچ (به کوشش)

↳ **۶۶۹- زیبایی زمینی، هنر آسمانی: هنر**

اسلام، لندن: اشکیت، ۲۱۱ص، انگلیسی، رحلی (کالیفورنیا).

کد پارسا: B۶۴۲۷۹

عنوان به لاتین:

Earthly Beauty, Heavenly Art: The Art of Islam

↳ **مبانی هنر اسلامی: هنر - کلیات هنر - آثار هنری**

پ با بررسی دستاوردها و جلوه‌های خیره کننده هنر

اسلامی، به معرفی دین اسلام می‌پردازد. نویسنده در این

اثر، با بررسی سیصد نمونه از آثار برجسته هنر اسلامی در

طول دهه‌ها و سده‌های گذشته می‌کوشد تا انگیزه و منبعی

را که الهام بخش مسلمانان در خلق آثار هنری بوده است،

معرفی و اعتقادات و مبانی فکری‌ای را که در این آثار لحاظ

شده است، بیان کند. از جمله این آثار می‌توان به کاخهای

اسلامی، مساجد و باغهای بزرگ، جواهرات، کاشیها و سرامیکها،

قرآنهای نفیس، سازه‌های شیشه‌ای و سجادها اشاره کرد.

بیانکا، استفانو

↳ **۴۷۰- شکل شهری جهان عرب: گذشته و**

حال، لندن، نیویورک: تامسون و هودسون، ۳۲۷ص، انگلیسی،

وزیری (کالیفورنیا).

کد پارسا: B۶۴۲۷۲

عنوان به لاتین:

Urban Form in the Arab World: Past and Present

↳ **الگوهای شهرسازی: شهرنشینی (تاریخ و جغرافی)**

پ ساختارها و الگوهای شهرنشینی را در کشورهای

عربی - اسلامی در گذشته و حال بررسی کرده و تأثیر

ساختمانهای چند منظوره، نقش تزئینات در طراحی داخلی کاخها و کاشیهای اسلامی.

دانشمند ملایری، فتانه (۱۳۴۴ -)

۴۷۲- آرمان شهر و زمینه‌های نظری آن در

اسلام، قم: دارالهدی، چاپ اول/ ۱۰۰۰ نسخه، ۲۱۳ص،

فارسی، وزیری (شمیز)، منابع: ۲۰۹-۲۱۳.

شابک: ۹۶۴-۵۹۰۲-۹۳-۲

کنگره: BXA۰۶/D۲۲۴

دیویی: ۲۲۱-۰۷

کد پارسا: B۶۶۸۱۷

عنوان به لاتین:

Arman Shahr Utopia Qits Theoretical

Bases In Islam

☐ شهرسازی - اصول شهرسازی

☑ بررسی اصول و مبانی شهرسازی اسلامی

است. نویسنده با بهره‌گیری از منابع و مآخذ تاریخی، فلسفی، معماری و شهرسازی نخست به طرح مفهوم شهروند پرداخته، سپس در دو بخش کلی عناصر و محتوای آرمانی شهر اسلامی را ترسیم کرده است. وی ابتدا به روایت‌های افلاطون، آگوستین، فارابی از مدینه فاضله پرداخته و نظام شهرسازی قرون وسطا را با عصر رنسانس و دوران مدرن مقایسه کرده است. سپس تحولات شهرنشینی و شهرسازی در ایران و تأثیر اسلام بر شکل و محتوای آنها را توضیح داده است. شهر همواره از دیدگاهی به عنوان فضای مکانی و به قصد بهره دهی و از دیدگاه دیگری به عنوان محل زیست انسان مطرح شده که به نظر نویسنده، شهر آرمانی باید به امور مکانی و مکانیکی و نیز نیازهای معنوی و درونی توجه کند.

رابسون، دیوید؛ کوری، چارلز

۴۷۳- مدرنیته و اجتماع: معماری در جهان

اسلام، نیویورک: تامس و هودسون، ۱۷۶ص، انگلیسی،

وزیری (شمیز).

کد پارسا: B۶۳۲۵۷

عنوان به لاتین:

Modernity and Community: Architecture in the Islamic World

☐ معماری و مدرنیته: فعالیت‌ها (ادیان و فرق): طراحی

محیط؛ معماران

☑ به بیان تلاش‌های هنرمندان مسلمان در عصر حاضر برای ساخت و طراحی ساختمانهای عظیم و باشکوه اسلامی در سطح جهان، می‌پردازد. نویسنده، لزوم بازنگری در طرح‌های ساختمانهای اسلامی را گوشزد کرده و میزان تأثیرگذاری مدرنیته در اندیشه سنتی اسلامی را شرح می‌دهد. وی در ادامه تلاش‌های آقاخان دوم، رهبر فرقه اسماعیلیه را در تشویق و ترغیب مسلمانان در ساخت بناهای جدید شرح داده و به معرفی جایزه بناسازی آقا خان (که هر سه سال یکبار به سازنده بهترین بنای اسلامی جهان اهدا می‌شود) می‌پردازد. در بخش پایانی کتاب نیز معروف‌ترین مهندسان و معماران بناهای اسلامی را معرفی کرده و به توصیف و ساخته‌های آنان می‌پردازد.

طبا، یاسر (۱۹۴۸ -)

☐ ساختارهای قدرت و دینداری در حلب

سده‌های میانی. (شماره ۱۶۳)

معماری حلب

غزالی، محمد (۴۰۵-۵۰۵ق)

۴۷۴- دیدگاه غزالی درباره گوش دادن

به موسیقی، ترجمه محمد نور عبد السلام، امریکا:

کازی، ۳۲ص، انگلیسی، رقی (شمیز).

کد پارسا: B۶۳۲۱۵

عنوان به لاتین:

Al-Ghazzali on Listening to Music

☐ احکام فقهی موسیقی: موسیقی درمانی

☑ بیان دیدگاه‌های امام محمد غزالی درباره موسیقی و مسائل دینی و اخلاقی مرتبط با آن است. نویسنده در این اثر، انواع موسیقی را از نگاه غزالی شرح داده و به بیان احکام شرع درباره گوش دادن به هر یک از انواع موسیقی می‌پردازد. وی در ادامه تأثیر موسیقی را بر جسم و

بازگو می‌کند وی در ادامه مبارزه منفی هنرمندان مسلمان ایران را با حکومت‌های استبدادی و غیر مردمی، شرح می‌دهد و به توصیف سبک ویژه ایرانیان در طراحی و نقاشی و ترسیم مینیاتور می‌پردازد. عنوان فصلها بدین شرح است: تاریخ‌نگاری دینی، منابع و مراجع، سیاق تاریخی و فرهنگی، مفاهیم اصلی در نقاشی ایرانی، به سوی زیبایی‌شناسی نقاشی ایرانی.

متیر، پارثا

✉ **هنر هند.** (شماره ۱۶۸)

هنر هندی

مک کالی، دیوید

✉ **۴۷۷-مسجد، بوستون، ماساچوست: هاتون میفلن، ۹۶ص، انگلیسی، رقی (کالینگور).**

کد پارسا: B۶۴۳۰۹

عنوان به لاتین:

Mosque

✉ **سبک‌شناسی معماری مسجد؛ کلیات هنر -**

تاریخ هنر - تاریخ معماری

✉ پژوهشی تاریخی - زیبایی‌شناختی است که به تشریح ساختارهای هندسی و ملاحظات دینی اعمال شده در ساخت مسجدی در قرن شانزدهم میلادی در ترکیه می‌پردازد. نویسنده در این اثر مصور و تمام رنگی، کوشیده است تا خوانندگان را با سبک معماری اسلامی در چهار قرن گذشته آشنا کند و نشان دهد که باورهای دینی و سنت‌های ملی و فرهنگی، چگونه در ساخت یک بنای دینی تجلی یافته است. شرح چگونگی ساخت بنا بر اساس قبله، معماری مناره و گنبد و الگوی طراحی بخش‌های مختلف مسجد از قبیل وضوخانه، آشپزخانه و حجره‌های تحصیل علوم دینی از دیگر موضوعات کتاب است.

مکیه، کنان

✉ **۴۷۸-سبک باستانی پسا اسلامی: مقاله**

تصویری درباره معماری محمد مکیه، لندن:

ساقی بوکس، ۱۵۹ص، انگلیسی، رحلی (کالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۵۹

روح انسان ذکر می‌کند و آن‌گاه رقص و سماع صوفیانه و حکم شرعی آن را توضیح می‌دهد. او کوشیده است آیات و احادیثی را که در استدلال‌های امام مورد استفاده قرار گرفته، نقل کند.

گرابار، اولگ (۱۹۲۹ -)

✉ **۴۷۵-موسیقی اعراب، امریکا: آمادئوس، ۲۴۴ص، انگلیسی، وزیری (کالینگور).**

کد پارسا: B۶۴۳۷۳

عنوان به لاتین:

The Music of The Arabs

✉ تاریخ موسیقی

✉ بررسی تاریخ موسیقی اعراب در طول ۲۰۰۰ سال گذشته و تغییر و تحولات آن است که با ظهور اسلام در این هنر به وجود آمد. نویسنده، ضمن بیان ویژگی‌های منحصر به فرد موسیقی عرب، تکنیک‌ها، سبک‌ها، الگوها و ریتم‌های عربی - اسلامی را در کشورهای مختلف، از شمال افریقا تا شرق خاورمیانه بازگو می‌کند. وی نگرش جوامع اسلامی را نسبت به موسیقی و موسیقی‌دانان مسلمان بیان کرده و به بحث درباره هویت ملی و فرهنگی موسیقیدانان و آهنگ‌سازان عرب می‌پردازد.

گرابار، اولگ (۱۹۲۹ -)

✉ **۴۷۶-مینیاتورهای ایرانی: مقدمه‌ای بر**

نقاشی ایران، پرینستون، نیوجرسی: انتشارات دانشگاه پرینستون، ۱۷۶ص، انگلیسی، وزیری (کالینگور).

کد پارسا: B۶۴۳۷۱

عنوان به لاتین:

Iranian Miniatures: An Introduction to Persian Painting

✉ مکاتب؛ مینیاتور

✉ به معرفی سبک‌های نقاشی و مینیاتور ایرانی و تأثیر گرایش‌های دینی بر این هنر می‌پردازد. نویسنده، ضمن بیان تأثیرات شگرف اسلام بر فرهنگ، اندیشه و هنر ایران زمین چگونگی گرایش هنرمندان نقاشی ایرانی را به ارزش‌های دینی و رعایت ملاحظات مذهبی در آثار هنریشان

عنوان به لاتین:

The Post-Islamic Classicism: A Visual Essay on the Architecture of Mohamed Makiya

✎ معماران؛ معماری مسجد

① به معرفی محمد مکیه، هنرمند و معمار بناهای اسلامی معاصر، و آثار و بناهای وی اختصاص دارد. نویسنده در این اثر، سیر تاریخی بناهای اسلامی ساخته شده به وسیله وی را مورد مذاقه قرار داده و تغییراتی را که در طول سالیان دراز در شیوه طراحی داخلی، نمای خارجی، استفاده از رنگها و خطهای کتیبه‌ای وی حاصل شده است، بیان می‌کند. وی، چگونگی استفاده مکیه از نمادهای اسلامی و مفاهیم مجازی طرحهای او را در مسجد خلفا، مسجد جامع کویت و مسجد بغداد، شرح می‌دهد و تفاوت آنها را با یکدیگر بیان می‌کند.

منیک، مایکل

② ۴۷۹- الگوهای تغییرات سبکی در معماری

اسلامی: سنتهای محلی در برابر هنرمندان

مه‌اجر، نیویورک: انتشارات دانشگاه نیویورک، ۱۸۴ص، انگلیسی، وزیری (گالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۸۱

عنوان به لاتین:

Patterns of Stylistic Changes in Islamic Architecture: Local Traditions Versus Migrating Artists

✎ تأثیر پذیری‌ها

① به بررسی تحولات و پیشرفتهای معماری اسلامی و شناخت سبکهای آن می‌پردازد. نویسنده در آغاز، پیشینه معماری اسلامی را بازگو کرده و به تشریح سبکها و ویژگیهایی از بناسازی می‌پردازد که به عنوان معماری خاص اسلام متمایز می‌گردد. وی در ادامه، نقش حکومت عباسی را در توسعه و پیشرفت این هنر بازگو می‌کند و به تأثیرپذیری این سبک از سایر سبکهای معماری و فرهنگها می‌پردازد، و به تغییر روشهای طراحی اسلامی در دوران ممالیک و حکومت عثمانی اشاره می‌کند. عنوان فصلها عبارتند از: کار

اجباری در معماری اولیه اسلامی، سبکهای معماری بصره، الگوهای معماری در حسن کیفه تأسیس سبکهای جدید معماری.

موفیت، جان فرانسیس

✎ هنر در اسپانیا. (شماره ۱۷۲)

هنر اندلس

هلف گات، لئونارد

② ۴۸۰- گره‌هایی که بسته می‌شوند:

تاریخ اجتماعی فرش ایرانی، واشنگتن: انتشارات

موسسه اسمیت سونیان، ۲۶۲ص، انگلیسی، رقمی (گالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۸۰

عنوان به لاتین:

Ties That Bind: A Social History of the Iranian Carpet

✎ قالی‌بافی در ایران؛ قالی‌بافی در ایران

① بررسی تحولات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ایران در طول دوپست سال گذشته و تأثیر آن بر صنعت فرش بافی و صادرات قالی و فرش است. به تصریح نویسنده، از آنجا که فرش در چند دهه اخیر نقش بسزایی در اقتصاد و صادرات غیر نفتی ایران داشته است، جزئی از مسائل سیاسی این کشور شده است. وی در این اثر، می‌کوشد تا موضع‌گیریهای دولتمردان ایران را در قبال صنعت فرش بیان کند، سیاستهای آنان را شرح دهد و میزان اثر بخشی آن را ارزیابی کند. وی در ابتدا تاریخ این صنعت و چگونگی رشد و نمو آن را در میان جوامع کوچ‌نشین و روستایی توضیح داده و سپس چگونگی ورود آن به اجتماع شهری و علل استقبال از آن را در بازارهای جهانی شرح می‌دهد. بررسی موانع و مشکلات تولید و صادرات فرش ایران در سالهای اخیر و آرایه راهکارهایی برای رفع این معضلات در بخش پایانی می‌آید.

هولود، رنتا

② ۴۸۱- مسجد معاصر: معماران، مشتریان

و طراحان از سال ۱۹۵۰، نیویورک: ریزولی،

۲۸۸ص، انگلیسی، وزیری (گالینگور).

کد پارسا: B۶۴۲۷۴

غیر اسلامی ساخته شده است. نویسنده ضمن بررسی سبک ساخت و طراحی نماهای داخلی مساجد، شیوه‌ها و مواد به کار رفته در تزیینات داخلی و نماهای خارجی مسجد را بررسی می‌کند. وی در ادامه تأثیر باورهای فرهنگ و نمادهای ملی - مذهبی هر یک از این کشورها را در انتخاب رنگها و طرحهای به کار گرفته شده بررسی می‌کند. گستره این مساجد از غرب آفریقا تا جنوب شرق آسیاست.

عنوان به لاتین:

The Contemporary Mosque: Architects, Clients, and Designers since the 1950s

سبک‌شناسی معماری مسجد

به بررسی سبک و شیوه ساخت و نمادشناسی هفتاد مسجد می‌پردازد. که در طول دو دهه گذشته در کشورهای اسلامی و یا برای اقلیت‌های مسلمان کشورهای

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی